

Titulació	Típus	Curs
Musicologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Anna Andreu Prats

Correu electrònic: anna.andreu@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'assignatura proposa una aproximació als instruments musicals, a la seva classificació, a les seves característiques i a la seva història.

Objectius:

- Conèixer els principals corrents d'estudi relacionats amb l'organologia.
- Conèixer els principals sistemes de classificació dels instruments musicals.
- Reconèixer els trets bàsics de les diferents famílies d'instruments.
- Situar les diferents famílies d'instruments en el seu context sociocultural i històric.

Competències

- Identificar el funcionament i l'evolució històrica dels instruments musicals.
- Identificar i contrastar les diferents vies de recepció i consum musicals en la societat i en la cultura de cada època.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i apreciar les manifestacions musicals de les cultures no occidentals, tradicionals i de l'àmbit popular i urbà.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
2. Comunicar per escrit, amb correcció, precisió i claredat argumentals i terminològiques, els coneixements adquirits, tant en l'àmbit de l'especialització com de la divulgació musicals.
3. Demostrar coneixements bàsics de les metodologies de recerca en el camp de l'organologia.
4. Determinar els principals conceptes relacionats amb l'organologia, així com el seu vocabulari propi.
5. Identificar i situar els principals instruments musicals dins les manifestacions musicals de les cultures no occidentals, tradicionals i de l'àmbit popular i urbà.
6. Identificar i situar en el consum musical de cada època i en cada cultura els instruments musicals corresponents.
7. Integrar els coneixements adquirits en l'elaboració de textos sintètics i expositius adequats a l'àmbit comunicatiu acadèmic i d'especialització.
8. Preparar exposicions orals correctes sobre una matèria analítica i adequar-les al nivell i les expectatives de l'audiència o grup.
9. Ubicar les principals tipologies d'instruments musicals en el context històric correcte.
10. Utilitzar el vocabulari i les eines bàsiques que permetin descriure i transmetre els coneixements adquirits mitjançant presentacions orals de contingut musicològic efectives i adaptades a l'audiència.
11. Valorar i utilitzar les principals fonts documentals i arxivístiques relatives als instruments musicals.

Continguts

I- L'organologia i la classificació dels instruments musicals:

1. Concepte i abast de l'organologia.
2. Concepte d'instrument musical.
3. Concepte i finalitat de les classificacions d'instruments musicals.
4. Metodologies i sistemes de classificació.

II- Els instruments musicals: característiques, entorn sociocultural i desenvolupament històric. Aproximació a l'estudi de l'organologia a través d'exemples de diferents èpoques (de l'Edat Mitjana al segle XXI):

1. Cordòfons
2. Aeròfons
3. Membranòfons
4. Idiòfons
5. Electròfons

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	24	0,96	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11
Col·loquis a classe	9	0,36	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11

Conferències (en funció de la disponibilitat econòmica del Departament)	3	0,12	1, 4, 5, 6, 9, 11
Tipus: Supervisades			
Exercicis en grup a classe i la seva presentació oral	6	0,24	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Exercicis individuals a classe i la seva presentació oral	6	0,24	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	48,5	1,94	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11
Lectura de llibres	28	1,12	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11

Les classes de l'assignatura alternaran exposicions / explicacions de la professora amb exercicis que l'alumnat durà a terme de manera individual o en grup. Alguns d'aquests exercicis seran estudi de casos. També es realitzaran col·loquis i/o debats a partir de lectures realitzades prèviament per l'alumnat. Eventualment es convidarà a especialistes en la matèria a impartir conferències sobre temes relacionats amb l'assignatura i, si la coordinació d'horaris ho permet, es podran programar visites.

Es realitzarà una col·laboració amb la base de dades CATICAT basada en la metodologia aprenentatge servei.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació	10% de la qualificació final	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11
Examen parcial 1	30% de la qualificació final	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11
Examen parcial 2	20% de la qualificació final	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11
Examen parcial 3	20% de la qualificació final	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11
Exercicis pràctic	20% de la qualificació final	21	0,84	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11

- Examen parcial 1 (conceptes bàsics i classificació d'instruments). Pes global en la qualificació final: 30%.
- Examen parcial 2 (instruments musicals). Pes global en la qualificació final: 20%.
- Examen parcial 3 (instruments musicals). Pes global en la qualificació final: 20%.
- Exercici pràctic: col·laboració amb la base de dades CATICAT. Pes global en la qualificació final: 20%.

- Assistència i participació. Pes global en la qualificació final: 10%.

Les dates de les activitats avaluatives es fixaran a principi de curs.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Recuperació: En la data de recuperació fixada per la Facultat, els alumnes que tinguin una nota mitjana inferior al 5 (sobre 10), podran realitzar un examen que aglutinarà continguts de l'assignatura, i tindrà un pes màxim equivalent al 90% de la qualificació final.

No avaluable: L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Molt important: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Avaluació Única

Els estudiants que hi optin hauran de realitzar les activitats següents en la data que s'informarà al Campus Virtual:

1. Avaluació sobre sistemes de classificació (40%).
2. Avaluació sobre instruments musicals (40%).
3. Exercici pràctic (20%).

S'aplicarà el mateix sistema de revisió i els mateixos criteris de recuperació i no avaluable que per l'avaluació continuada.

Bibliografia

Bibliografia (la bibliografia específica de cada tema serà tramesa al llarg del curs)

A- Classificació dels instruments musicals:

HORNBOSTEL, Erich M. von - SACHS Curt, "Classification of Musical Instruments" *The Galpin Society Journal* XIV (1961), p. 3-29 [Recurs en línia:

https://cataleg.uab.cat/iii/encore/record/C__Rb1631066_Sgalpin%20society%20journal_Orightresult_U_X8.js] (traducció catalana de M. Antònia Juan: *Butlletí de la Societat Catalana de Musicologia* III (1995), p. 97-117).

Vegeu l'actualització d'aquesta classificació (2011/2017) a:

<http://www.mimo-international.com/documents/hornbostel%20sachs.pdf> i la traducció castellana de Javier Serrano Godoy a:

<https://www.dropbox.com/s/4fsqp2s1iwrrale/Serrano%20Godoy%20C%20Javier.%20Clasificaci%C3%B3n%20de>

KARTOMI, Margaret J., *On Concepts and Classifications of Musical Instruments* (Chicago & London: University of Chicago Press, 1990).

B1- Fonts:

AGRICOLA, Martin, *Musica instrumentalis deudsch* (Wittenberg, 1528-29; 1545)[Hettreck, W. E. (trad. i ed.) *The Musica instrumentalis deudsch of Martin Agricola* (Cambridge: Cambridge University Press, 1994)].

BAINES, Anthony C., "Fifteenth-century Instruments in Tinctoris's *De Inventione et Usu Musicae*" *The Galpin Society Journal* III (1950), p. 19-26.

MERSENNE, Marin, *Harmonie Universelle* (Paris, 1636-37 /R. R. E. Chapman, La Haia: Martinus Nijhoff, 1957 / Facsimil, Paris: Centre National de la Recherche Scientifique, 1975).

PRAETORIUS, Michael, *Syntagma Musicum II: De Organographia* (Wolfenbüttel, 1618 / R. D. Z. Crookes; Oxford: Clarendon Press, 1986).

ROUSSIER, Pierre-Joseph (ed), *Textes sur les instruments de musique au XVIIIe siècle* (Genève: Minkoff, 1972).

VIRDUNG, Sebastian, *Musica Getutscht* (Bâle, 1551 /R. Cambridge: Cambridge University Press, 1993).

B2- Obres generals sobre organologia, acústica i instruments musicals:

BALLESTER, Jordi, *Els instruments musicals a la Corona d'Aragó (1350-1500): Els cordòfons* (Sant Cugat del Vallès: Amelia Romero, 2000).

BENADE, Arthur H., *Fundamentals of Musical Acoustics* (New York: Dover, 1976 /R. 1990).

BORDAS, Cristina - VÁZQUEZ, Elena (eds.), *Colecciones de instrumentos musicales. Recomendaciones para su gestión* (Madrid: Centro de Documentación de las Artes Escénicas y de la Música. INAEM, 2019)

<https://www.musicadanza.es/ficheros/documentos/colecciones-de-instrumentos>

BOVERMANN, Till et al. (eds.), *Musical Instruments in the 21st Century* (Singapore: Springer 2017)

CALVO-MANZANO, Antonio, *Acústica físico-musical* (Madrid: Real Musical, 1991).

CAMPBELL, Murray, *Musical instruments: history, technology and performance of instruments of Western music* (Oxford: Oxford University Press, 2004).

FALCÓ, Anaís, *Instruments de música tradicionals* (Figueres: Brau, 2022).

FERNÁNDEZ DE LA GÁNDARA, Gonzalo - LORENTE, Miguel, *Acústica musical* (Madrid: ICCMU, 1996).

HOPKIN, Bart & TEWARI, Sudhu, *Sound Inventions. Selected Articles from Experimental Musical Instruments* (Waltham, Massachusetts: Focal Press, 2021).

MATTHEWS, Wade, *El instrumento musical*. (Madrid: Turner, 2022).

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt